

Τα χελιδόνια προαναγγέλλουν τον ερχομό της άνοιξης. Σε μερικά μέρη όμως δεν ακούγεται πια το τιτίβισμα τους.

Ο πληθυσμός τους έχει μειωθεί αισθητά και οι οικολόγοι κρούουν τον κώ δωνα του κινδύνου.

Ο πληθυσμός των λευκοχελιδονιών και των σταβλοχελιδονιών μειώνεται συνεχώς. Η έλλειψη τροφής και χώρων επώασης είναι τα κύρια αίτια της μείωσης. Για να καταφέρουν να επιζήσουν χρειάζονται τη βοήθεια του ανθρώπου. «Στο παρελθόν τα χελιδόνια βοηθούσαν τους ανθρώπους εξαιτίας της όρεξής τους για τα έντομα», αναφέρει η Λορένα Χαϊλμάιερ από την Ομοσπονδιακή Ένωση για την Προστασία των Πτηνών (LBV) της Βαυαρίας. Συνεχίζει λέγοντας ότι «εξαιτίας των χελιδονιών υπήρχαν παλαιότερα λιγότερα ενοχλητικά και βλαβερά έντομα στις αυλές και στα σπίτια. Αυτό το γεγονός ευνοούσε τα ζώα και τους καρπούς των περιβολιών». Σήμερα όμως για την εξολόθρευση των εντόμων χρησιμοποιούνται τα εντομοκτόνα. Αυτό σημαίνει αυτομάτως λιγότερη διαθέσιμη τροφή για τα χελιδόνια και τους νεοσσούς τους.

Τα λευκοχελιδόνα φωλιάζουν στους εξωτερικούς τοίχους των κτιρίων, κάτω από τις σκεπές και τις προεξοχές. «Σήμερα θεωρούμε ενοχλητικό όταν πέφτουν στα σπίτια μας περιττώματα από τις φωλιές τους», επισημαίνει η Χαϊλμάιερ. Τα σταβλοχελιδόνα από την άλλη προτιμούν να φωλιάζουν στα βουστάσια και στους αχυρώνες στην εξοχή. «Εκεί η διαμονή γι' αυτά είναι πιο εύκολη γιατί δεν

υπάρχουν και οι καλύτερες συνθήκες καθαριότητας. Βέβαια όταν πέφτουν μεγάλες ποσότητες περιττωμάτων υπάρχει κι εκεί πρόβλημα», εξηγεί η Χαϊλμάιερ. Αφού διαχειμάσουν στην Αφρική τα χελιδόνια επιστρέφουν στις φωλιές τους και τις περισσότερες φορές τις βρίσκουν κατεστραμμένες.

Σε κίνδυνο τα χελιδόνια

«Δεν υπάρχει καμία κακή πρόθεση απέναντι στα χελιδόνια, απλά άγνοια της κατάστασης», επισημαίνει η Χαϊλμάιερ, η οποία επιμελείται και το πρότζεκτ «Σπουργίτι, ο αγγελιοφόρος της αστικής φύσης», που βρίσκεται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Η ίδια επισημαίνει ότι η καταστροφή της φωλιάς του χελιδονιού τιμωρείται με στέρηση ελευθερίας, γιατί τα πουλιά όπως και οι φωλιές τους προστατεύονται από τον ομοσπονδιακό νόμο υπέρ της προστασίας της φύσης. Στην πραγματικότητα όμως πολύ σπάνια γίνονται μηνύσεις, κι αν γίνουν τις περισσότερες φορές επιβάλλεται απλά κάποιο χρηματικό πρόστιμο». Η Χαϊλμάιερ και άλλοι συνάδελφοί της θέλουν να καταστήσουν σαφές ότι το χελιδόνι απειλείται. Στην κόκκινη λίστα των πτηνών αναπαραγωγής βρίσκονται τα σταβλοχελιδόνα και τα λευκοχελιδόνα ως «απειλούμενα είδη».

«Τα λευκοχελιδόνα κινδυνεύουν», λέει ο Λαρς Λάχμαν από την Ομοσπονδιακή Ένωση για την Προστασία του Περιβάλλοντος, παραπέμποντας στα αποτελέσματα μιας έρευνας του 2006. «Το 2016 καταγράφηκε μόλις το 60% του πληθυσμού του 2006. Σε αυτό το χρονικό διάστημα παρατηρείται μία ελαφρά μείωση στα σταβλοχελιδόνα, αν και στατιστικά δεν έχει ακόμα εξακριβωθεί. Σαφές είναι όμως ότι τα είδη που η διατροφή τους βασίζεται στα ιπτάμενα έντομα, όπως και το πετροχελιδόνι, έχουν μειωθεί σημαντικά», εξηγεί ο Λάχμαν.

Εκστρατείες υπέρ της προστασίας των χελιδονιών

Η Σύλβια Βέμπερ από την LBV επιμελείται το πρότζεκτ «Προστασία των ειδών στα κτίρια» στο Μόναχο. Φροντίζει μετά το τέλος των οικοδομικών εργασιών τα χελιδόνια να βρίσκουν τεχνητές φωλιές σε περίπτωση που οι παλιές τους δεν έχουν διατηρηθεί. Η ειδικός επίσης συμβουλεύει τους αρχιτέκτονες και τους ιδιοκτήτες οικοδομών πως να προστατεύουν τις φωλιές των πουλιών. Στο Λάντσχουτ της Βαυαρίας δραστηριοποιείται η Σουζάνε Ρικ από το 2015. Όταν είδε πως κατά τη διάρκεια της επώασης οι φωλιές των σταβλοχελιδονιών

καταστρέφονται πήρε την πρωτοβουλία και οργάνωσε την τοπική εκστρατεία «σταβλοχελιδόνα για το Λάντσχουτ». Στόχος της είναι να αναπτύξουν καλύτερη σχέση οι ένοικοι σπιτιών με τα χελιδόνια και δίνει συμβουλές.

Μπέρναρντ Ντάρκο (dra) / Νατάσα Κουκουγιάννη
DW